

ZARZĄDZENIE

Dnia 4 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Stanisław Stankiewicz

w sprawie **Z. W.**

skazanego z art. 258 § 1 k.k. i in.,

po zapoznaniu się z pismem obrońcy skazanego sygnalizującym potrzebę
wznowienia z urzędu postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu
Apelacyjnego w Katowicach

z dnia 24 listopada 2022 r., sygn. akt II AKa 428/22,

zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w Gliwicach

z dnia 15 lipca 2022 r., sygn. akt IV K 123/21,

zarządził:

- 1. stwierdzić brak podstaw do wznowienia z urzędu postępowania;**
- 2. odpis zarządzenia doręczyć skazanemu z pouczeniem o braku zażalenia oraz jego obrońcy.**

W dniu 3 lipca 2024 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek skazanego Z. W. o wyznaczenie obrońcy z urzędu celem sporządzenia i podpisania wniosku o wznowienie postępowania zakończonego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 24 listopada 2022 r., sygn. akt II AKa 428/22, zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 15 lipca 2022 r., sygn. akt IV K 123/21.

Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 4 września 2024 r., sygn. akt IV KO 81/24 wyznaczył mu obrońcę z urzędu w osobie adw. E. Z. , zlecając jej zbadanie akt przedmiotowej sprawy pod kątem istnienia przesłanek do sporządzenia wniosku o wznowienie postępowania, a następnie - o ile przesłanki te by istniały opracowanie stosownego wniosku, ewentualnie powiadomienie Sądu Najwyższego o niestwierdzeniu podstaw do wznowienia postępowania.

Wyznaczona z urzędu obrońca, po przeanalizowaniu akt przedmiotowej sprawy sporządziła obszerną opinię, w której jasno stwierdziła, iż brak jest podstaw prawnych do sporządzenia i złożenia wniosku o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 24 listopada 2022 r., sygn. akt II AKa 428/22.

W końcowej części tej opinii jej autorka zwróciła jednakże uwagę, iż „w drugiej instancji w składzie orzekającym obecny był SSA X.Y., którego wniosek o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w Katowicach uchwałą nr [...] /2021 Krajowej Rady Sądownictwa z 21 września 2021 roku został przedstawiony Prezydentowi RP. Powyższa uchwała zapadła już w składzie Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej na podstawie ustawy o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw z dnia 8 grudnia 2017 roku (Dz. U. z 2018, poz. 3).” Zdaniem obrońcy „podstawą zatem ewentualnego wznowienia postępowania z urzędu mogłaby być przesłanka z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., jednakże przy ustaleniu, że sędzia nie spełnia standardu niezawisłości (a tym samym skład orzekający z jego udziałem nie może być uznany za niezależny sąd w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji RP oraz art. 6 ust. 1 EKPC)”. Obrońca wedle oświadczenia doręczyła odpis opinii skazanemu Z. W. .

W świetle powyższych uwarunkowań przypomnieć przede wszystkim należy, iż wznowienie postępowania na podstawie art. 542 § 3 k.p.k. w związku z ujawnieniem się jednego z uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. może nastąpić tylko z urzędu, nie zaś na wniosek strony. Nie przekreśla to jednak możliwości wykorzystania inicjatywy strony w celu skorygowania rzeczywistych uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. Z tych też względów zastosowanie znajduje tu instytucja przewidziana w art. 9 § 2 k.p.k., umożliwiająca stronie

wystąpienie z wnioskiem (tj. sygnalizacją) o dokonanie czynności z urzędu i za taką potraktować należało stanowisko obrońcy wyrażone w opinii. Ta inicjatywa, w razie potwierdzenia zaistnienia wskazanego uchybienia, może prowadzić do wszczęcia z urzędu postępowania wznowieniowego, zaś w braku zaistnienia uchybienia skutkującego obowiązkiem wszczęcia z urzędu takiego postępowania, nie wymaga wydania orzeczenia stwierdzającego, że wskazywana w sygnalizacji usterka nie występuje (zob. uchwała SN [7] z 24 maja 2005 r., I KZP 5/05, OSNKW 2005, nr 6, poz. 48). Tym samym w realiach przedmiotowej sprawy można byłoby poprzestać jedynie na pisemnym poinformowaniu skazanego Z. W. o braku podstaw do wszczęcia postępowania wznowieniowego z urzędu, jednakże za celowe uznano, aby decyzję podjąć w formie niezaskarżalnego zarządzenia.

W opinii o braku podstaw do wznowienia postępowania adw. E. Z. zasygnalizowała możliwość zaistnienia bezwzględnej przesłanki odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Na tle powyższego nadmienić trzeba, że istotnie w orzecznictwie Sądu Najwyższego pojawiło się stanowisko zaprezentowane w uchwale składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20, OSNK z 2020 r., z. 2, poz. 7, w odniesieniu do sędziów sądów powszechnych, że „nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (...) zachodzi wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym albo wojskowym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, jeżeli wadliwość procesu powoływania prowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności”. Należy jednak podkreślić, że Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 20 kwietnia 2020 r., sygn. akt u 2/20 orzekł, że ww. uchwała ta jest niezgodna z: jest niezgodna z: a) art. 179, art. 144 ust. 3 pkt 17, art. 183 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 8 ust. 1, art. 7 i art. 2 Konstytucji RP, b) art. 2 i art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej, c) art. 6 ust. 1 EKPCz. Mając na uwadze treść powyższego

wyroku podkreślić należy, iż w myśl art. 8 ust. 1 Konstytucji RP stanowi, że Konstytucja jest najwyższym prawem Rzeczypospolitej Polskiej (art. 8 ust. 1 Konstytucji RP), zaś orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne (art. 190 ust. 1 Konstytucji RP). Przymiot taki nie został nadany w Konstytucji RP orzeczeniom żadnego innego sądu lub trybunału. W doktrynie wskazuje się, że zasada legalizmu nakazuje przypisać każdemu działaniu Trybunału Konstytucyjnego, jako organowi państwa, domniemanie działania zgodnego z prawem. Wobec tego żaden sąd nie jest uprawniony do prowadzenia postępowania zmierzającego do wzruszenia orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, jak też samodzielnego podważania obowiązywania wyroku tego Trybunału. Z przyczyn gruntowanie przedstawionych w orzecznictwie (zob. np. postanowienia SN: z 7 grudnia 2023 r., I KK 162/23; z 28 czerwca 2024 r., I KS 18/24; z 28 listopada 2023 r., I KK 162/23; z 21 czerwca 2023 r., IV KK 460/19: uzasadnienie zdania odrębnego SSN Dariusza Kali do uzasadnienia postanowienia SN z 14 marca 2023 r., III KK 435/22), nie sposób także zaaprobować prezentowanej niekiedy tezy (w odniesieniu do ww. wyroku TK w sprawie U 2/20) odwołującej się do konstrukcji *sententia non existens*, czy też „orzekania poza swoimi kompetencjami ustawowymi”. W konsekwencji należy uznać, że w świetle treści art. 190 ust. 1 Konstytucji RP, Sąd Najwyższy nie jest formalnie związany ww. uchwałą składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20, natomiast zawarte w niej myśli mogą być rzecz jasna wykorzystywane w praktyce orzeczniczej w granicach normalnych sposobów wykładni prawa (zob. postanowienie SN z 3 listopada 2021 r., IV KO 86/21). Traktując zatem powyższą uchwałę jako posiadającą jedynie charakter argumentacyjny, nie można pominąć i tego, że absolutnie nie wynika z niej, że każdy sędzia sądu powszechnego, który uzyskał nominację w następstwie brania udziału w konkursie przed KRS po dniu 17 stycznia 2018 r., nie spełnia minimalnego standardu niezawisłości i bezstronności i każdorazowo sąd z jego udziałem jest nienależycie obsadzony w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (uchwała SN [7] z 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22), co oznacza, że dla wykazania zaistnienia w konkretnej sprawie stanu określanego mianem „nienależytej obsady sądu” nie wystarczy odwołać się do instytucjonalnej

nieprawidłowości powoływania sędziów na podstawie procedury konkursowej z udziałem KRS w składzie ustanowionym ustawą z 2017 r., lecz konieczne jest wykazanie *in concreto*, że sędzia nie gwarantował chociażby minimalnego standardu bezstronności i niezawisłości. Tymczasem w realiach niniejszej sprawy obrońca, poza wskazaniem na sam fakt powołania sędziego do SA w Katowicach na wniosek KRS ukształtowanej na podstawie ustawy o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw z dnia 8 grudnia 2017 r., nie wskazał na istnienie żadnych takich okoliczności, jak również nie stwierdzono ich z urzędu.

Przede wszystkim, w kontekście niniejszej sprawy, zaaprobować należy obszernie przedstawione w postanowieniu SN z dnia 4 marca 2025 r. (III KS 45/24) stanowisko, że bezwzględne przyczyny odwoławcze, skutkujące przecież koniecznością uwzględniania ich z urzędu, niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów oraz wpływu na treść orzeczenia, wymagają, by zaliczać do nich wyłącznie stany o charakterze obiektywnym i łatwo weryfikowalnym. Gdyby bowiem wspomniane konsekwencje miało wywoływać uchybienie, którego stwierdzenie wymagałoby przeprowadzenia wielopłaszczyznowych i wysoce ocennych analiz, wymagających sięgania po dodatkowe materiały dowodowe dotyczącego sędziego zasiadającego w składzie sądu, i to bez jego udziału, prawo stron procesu karnego do przewidywalności zachowań organów procesowych, własnej sytuacji procesowej oraz ostateczności wydawanych przez sądy rozstrzygnięć (nawet po ich uprawomocnieniu się), zostałyby w sposób istotny ograniczone, co z kolei wywoływałoby dalsze perturbacje procesowe związane choćby z prawem do zaskarżenia orzeczenia czy uzyskania pewnego, wiążącego rozstrzygnięcia. Relatywizacja bezwzględnych przyczyn odwoławczych, mających być wszak we wszystkich sądach postrzegany identycznie, w istocie narusza stabilność orzeczeń i pewność prawa, godząc w ten sposób w podstawowe reguły demokratycznego państwa prawnego. Próby zatem dokonywania ocen skutków przeprowadzanych analiz pod kątem niezawisłości i bezstronności sędziego lub sądu z punktu widzenia art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., prowadzą do subiektywizacji teź oceny odnośnie do wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej, które to wszak przez blisko 100 lat były wprowadzane przez ustawodawcę i interpretowane

przez judykaturę niezmiennie (uzasadnienie postanowienia SN z 4 marca 2025 r., III KS 45/24). Instytucja delegowania sędziego przez Ministra Sprawiedliwości do innego sądu, w tym sądu wyższej instancji, od wielu już lat funkcjonuje w polskim systemie prawnym od czasu wprowadzenia jej rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 6 lutego 1928 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych). Przepis art. 485 pkt c rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 19 marca 1928 r. Kodeks postępowania karnego (Dz.U.1928, nr 33, poz.313), w ramach postępowania apelacyjnego przewidywał bezwzględną konieczność uznania zaskarżonego wyroku za nieważny i przekazania sprawy komu należy, jeżeli zapadł on z obrazą art. 12 lub 13, jeżeli w składzie sądu uczestniczyła osoba nieuprawniona do wydawania wyroków, albo jeżeli orzekał sędzia, który z mocy art. 39 ulegał wyłączeniu oraz art. 497 pkt a), zaś w ramach postępowania kasacyjnego wskazywał, że wyrok należy uchylić, jeżeli kasacja słusznie zarzuca, że sąd był nienależycie obsadzony lub którykolwiek z jego członków nie był obecny na całej rozprawie. W wyniku wejścia w życie Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 23 sierpnia 1932 r. zmieniającego niektóre przepisy postępowania karnego, wspomniana treść przepisu przeniesiona została do innej jednostki redakcyjnej, a to do art. 497 pkt b). Analogiczne brzmienie miał tak art. 378 pkt 2 powojennego Kodeksu postępowania karnego (rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 19 marca 1928 r., zmienionego ustawą z dnia 20 lipca 1950 r. o zmianie przepisów postępowania karnego, Dz.U.1950.40.364 t.j. z dnia 1950.09.13 z późn. zm.), jak i art. 388 § 2 ustawy z dnia 19 kwietnia 1969 r. Kodeks postępowania karnego (Dz.U. 1969.13.96 z 1969.05.14 z późn. zm.). Już uprzednio wszelako podkreślano, iż bezwzględne przyczyny odwoławcze nie mogą podlegać jakiegokolwiek ocenie z punktu widzenia ich natężenia lub okoliczności istniejących poza sądem, z wyłączeniem okoliczności, o których mowa w art. 40 § 1 obecnie obowiązującego k.p.k. (por. wyrok SN z 28 marca 1957 r., IV KRN 125/57, OSNCK 1957, nr 4, poz. 41; postanowienie SN z 27 lutego 1958 r., I KO 222/57, OSNPG 1958, nr 7, poz. 12).

Wskazać także należy, że skoro wartością demokratycznego państwa jest zapewnienie bezpieczeństwa prawnego i pewności prawa, zwłaszcza, jeśli chodzi o

jego stosowanie, to warunkiem takiego stanu rzeczy jest jednolitość stosowania prawa przez sądy (por. wyrok TK z 13 października 2015 r., SK 63/12, OTK-A 2015, nr 9, poz. 146). Powyższe stwierdzenie zyskuje tym bardziej na wartości właśnie w kontekście bezwzględnych przyczyn odwoławczych, które powinny być oczywiste, łatwo dostrzegalne, a przez to stosowane jednolicie. Skoro art. 439 § 1 k.p.k. ma charakter wyjątkowy, z uwagi na fakt, że zaistnienie jednej z taksatywnie wymienionych w nim przyczyn obliguje sąd do orzekania poza granicami zaskarżenia i podniesionych zarzutów oraz niezależnie od wpływu uchybienia na treść wyroku, to zgodnie z zasadą *exceptiones non sunt extendendae*, przepis ten nie może być interpretowany rozszerzająco. Dotyczy to nie tylko wzbogacania za pomocą wykładni samego katalogu z art. 439 § 1 k.p.k., lecz także dokonywania rozszerzającej interpretacji konkretnych przyczyn odwoławczych (zob. postanowienie SN z 12 lipca 2022 r., III KK 222/22). Zaaprobować zatem należy interpretację bezwzględnych przyczyn odwoławczych wyrażaną od dawna w orzecznictwie, że problem należytej obsady ze względu na częstotliwość sytuacji, w której może on powstać, jak i ze względu na doniosłe skutki procesowe ewentualnego nieprzestrzegania tej obsady należy do tych problemów, które powinny być bardzo precyzyjnie i jednoznacznie rozumiane w praktyce. Nienależyta obsada sądu zachodzi wtedy, gdy skład sądu orzekającego w konkretnej sprawie jest różny od tego, który jest przewidziany w ustawie do rozpoznawania spraw określonej kategorii, w sądzie danego szczebla i w określonym trybie. „Przewidziana w art. 388 pkt 2 k.p.k. z 1969 r. (obecnie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. – przyp. SN), bezwzględna przyczyna odwoławcza polegająca na tym, że sąd był „nienależycie obsadzony” zachodzi wówczas gdy skład sądu orzekającego w konkretnej sprawie jest różny od tego, który przewidziany jest w ustawie jako wyłączny do rozpoznawania określonej kategorii spraw, w sądzie danego szczebla i w określonym trybie” (zob. uchwała SN z 20 listopada 1997 r., I KZP 30/97, OSNKW 1997, nr 11-12, poz. 92, z aprobatą J. Grajewskiego [w:]: J. Grajewski, L. K. Paprzycki, M. Płachta, Kodeks postępowania karnego. Komentarz, t. II, Kraków 2003, s. 76-77). „Nienależyta obsada sądu (to taka) obsada, która nie jest w ogóle znana ustawie albo jest wprawdzie znana ustawie, ale nie jest przewidziana dla danej kategorii spraw w sądzie danego szczebla czy w danym postępowaniu (...);

dyskusyjne może być, czy nienależyta obsada sądu to każda nieodpowiadająca przepisom dla danego wypadku obsada sądu, tak szersza jak i węższa, czy jedynie obsada węższa” (T. Grzegorzczuk, Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Kraków 2005, s. 1094). „Należyta obsada sądu musi zawsze spełniać wszystkie ilościowe i jakościowe wymogi ustawy, stawiane składom orzekającym w konkretnych sprawach karnych, które wynikają z przepisów k.p.k. i innych ustaw, w tym o tzw. charakterze ustrojowym (prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawa o SN). Zatem sądem nienależycie obsadzonym jest sąd w takim składzie, który nie jest w ogóle – w danym rodzaju spraw – przez ustawę przewidziany ani też nie jest dopuszczalny do wyznaczenia w określonej kategorii spraw na podstawie upoważnienia ustawy (...). W nawiązaniu do (tego) poglądu stwierdzić więc należy, iż nienależytą obsadę sądu stanowi uchybienie polegające na odstępieniu od przewidzianej przez ustawę liczby członków składu orzekającego w danym rodzaju spraw lub niezachowanie ustalonych proporcji pomiędzy liczbą osób składu orzekającego o różnym statusie (sędziowie danego sądu i tzw. sędzia delegowany), a także na każdej innej nieprawidłowości nie stanowiącej udziału osoby nieuprawnionej” (S. Zabłocki [w:] Z. Gostyński (red.), Kodeks postępowania karnego. Komentarz, t. II, Warszawa 1998, s. 470-471). Lektura dalszych wywodów tego komentatora (zaprezentowanych w tezach oznaczonych jako pkt 23-29) potwierdza w sposób nienasuający najmniejszych nawet wątpliwości, że wiąże on tę bezwzględną przyczynę odwoławczą wyłącznie z zagadnieniem „ilościowej” kompozycji składu orzekającego i nie dopuszcza badania kwestii niezawisłości czy bezstronności sądu przez pryzmat uchybienia, o którym mowa w przepisie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

W przywołanym wcześniej postanowieniu SN w sprawie III KS 45/24 nie bez racji wskazano na inne orzeczenia, w których podnoszono, iż: stwierdzenie przez sąd orzekający w postępowaniu odwoławczym (czy też analogicznie w postępowaniu wznowieniowym) braku gwarancji dochowania standardu niezawisłości i bezstronności przez sąd *a quo* nie może zostać utożsamione z bezwzględną przyczyną odwoławczą nawiązującą do nienależytej obsady sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (por. postanowienie SN z 13 grudnia 2021 r., II KZ 46/21). Udział w składzie orzekającym sędziego powołanego na wniosek

Krajowej Rady ukształtowanej na podstawie ustawy o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw z dnia 8 grudnia 2017 roku (Dz. U. z 2018, poz. 3) nie może być samodzielną podstawą do stwierdzenia, że sąd nie był należycie obsadzony. Przemawia za tym konieczność dokonania zawężającej interpretacji art. 439 § 1 k.p.k. zawierającego katalog bezwzględnych przyczyn odwoławczych (zob. postanowienia SN: z 5 listopada 2024 r., IV KS 41/24; z 26 lutego 2025 r., III KS 5/25). Nie można także przyjąć *a priori*, że każdy sędzia powołany w powyższym trybie nie spełnia wymogu niezawisłości i bezstronności, oraz że w każdym przypadku - bez względu na okoliczności - występuje wówczas bezwzględna przyczyna odwoławcza (zob. postanowienie SN z 19 czerwca 2024 r., II KO 43/24). Tym samym na gruncie wyrażonej przez obrońcę argumentacji sygnalizującej potrzebę wznowienia postępowania z urzędu, opowiedzieć się należy za przywołanym wcześniej i ugruntowanym od lat w orzecznictwie oraz literaturze poglądem, iż o nienależytej obsadzie sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. można mówić jedynie wówczas, gdy sąd orzekał w składzie w ogóle nieznanym ustawie, skład sądu odbiegał od przewidzianej liczby członków dla danej kategorii spraw w sądzie danego szczebla czy w danym postępowaniu, nie zachowano ustawowych proporcji pomiędzy liczbą osób w nim zasiadających o różnym statusie prawnym, bądź gdy w składzie uczestniczył sędzia nieuprawniony do orzekania w danym sądzie (choćby poprzez wady udzielonej delegacji np. na czas pełnienia funkcji). Do elementów mających znaczenie dla stwierdzenia zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. nie można próbować zaliczać potencjalnie wadliwej procedury nominacyjnej sędziego mającej wywołać skutek w postaci nienależytej obsady sądu. Brak jest podstaw do odstąpienia od kilkudziesięcioletniej utrwalonej linii orzeczniczej, która obecnie próbuje ewoluować w sposób, który nie może zasługiwać na akceptację. Podzielić trzeba poglądy Trybunału Konstytucyjnego (zob. uzasadnienia postanowień TK z dnia 19 lipca 2005 r., SK 37/04, OTK-A 2005/7, poz. 87 oraz 4 grudnia 2000 r., SK 10/99, OTK 2000/8, poz. 300) wskazujące, iż konsekwentna praktyka sądowa oparta na interpretacji, która w sposób bezsporny ustaliła wykładnię określonego przepisu prawa i nie jest kwestionowana przez przedstawicieli doktryny, prowadzi do tego, iż przedmiotem kontroli jest norma prawna odczytywana z danego

przepisu zgodnie z tak utrwaloną wykładnią (S. Zabłocki [w:] Kodeks postępowania karnego. Tom IV. Komentarz do art. 425–467, red. R. A. Stefański, Warszawa 2021, s. 297).

Z uwagi zatem na fakt, iż sąd odwoławczy (Sąd Apelacyjny w Katowicach) rozpoznawał sprawę w prawidłowym, trzyosobowym składzie, a w piśmie sygnalizującym nie wykazano także, by w sprawie zachodziły okoliczności uzasadniające wyłączenie sędziego na podstawie art. 40 k.p.k., brak jest podstaw do przyjęcia, że zaistniała sygnalizowana przez obrońcę bezwzględna przyczyna odwoławcza. Zakres związania konkretnym orzeczeniem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka określa art. 46 ust. 1. Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności. Jak zauważa się w doktrynie, zakres obowiązku wykonania wyroku ETPCz jest wyznaczony granicami podmiotowymi i przedmiotowymi sprawy rozstrzyganej przez ten Trybunał. Orzeczenia ETPCz nie mają mocy powszechnie obowiązującej, obejmują jedynie strony postępowania, tj. stronę skarżącą i państwo-stronę, a tylko wyroki pilotażowe, o których mowa w art. 61 Regulaminu ETPCz, ze swej istoty mają zasięg wykraczający poza sprawę główną (por. m. in. P. Grzegorzczak, Skutki wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w krajowym porządku prawnym, Przegląd Sądowy 2006, nr 6, s. 17, M. Wąsek-Wiaderek, O dopuszczalności wznowienia postępowania karnego z powodu orzeczenia europejskiego trybunału praw człowieka stwierdzającego naruszenie praw człowieka w podobnej sprawie, Białostockie Studia Prawnicze, 2014, z. 15, s. 119, zdanie odrębne SSN W. Koziół z 26 czerwca 2014 r., I KZP 14/14; R. Kmiecik, Glosa do uchwały SN z 26 czerwca 2014 r., I KZP 14/14, OSP 2015, nr 2, s. 290-292).

Z powyższych względów argumentacja obrońcy Z. W. w przedmiocie zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej nie miała waloru słuszności i nie mogła doprowadzić do wznowienia postępowania z urzędu. Słowem sygnalizacja nie wykazała podstaw do stwierdzenia by ujawniona została przesłanka wskazana w art. 542 § 3 k.p.k., a zatem wznowienie postępowania jest w tym trybie pozbawione podstaw. Mając na względzie powyższe, zarządzono jak na wstępie.

[J.J.]

[a.]